

Týždeň od 30. apríla do 6. mája

HODINA JEHO SÚDU

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ

Daniel 8; Daniel 9; Ezdráš 7; Mat 3,13–17; Rim 5,6–9; Mar 15,38; 3Moj 16,16

ÚVODNÝ TEXT

¹¹A toto robte, veď viete, aký je čas, že už nastala hodina, aby ste sa prebudili zo spánku. Teraz je totiž naša spása bližšie, ako keď sme uverili. ¹²Noc pokročila a deň sa priblížil. Vyzlečme teda skutky tmy a oblečme si výzbroj svetla. (Rim 13,11.12)

Pred niekoľkými rokmi časopis *National Geographic* informoval o lesnom požiari v Yellowstone kom národnom parku v Spojených štátoch. Po jeho skončení sa lesníci vydali do kopcov, aby zhodnotili škody. Jeden strážca našiel pri strome vtáka, ktorý bol úplne spálený. Trochu znechutený tým, čo videl, buchol do vtáka palicou.

Keď doňho uderil, spod krídel mŕtvej matky vybehli tri malé vtáčiky. Milujúca matka, ktorá si veľmi dobre uvedomovala blížiacu sa katastrofu, odniesla svoje potomstvo pod strom a prikryla ho svojimi krídlami. Mohla odletieť do bezpečia, ale odmietla opustiť svoje deti. Je to krásne podobenstvo o tom, ako môže každý veriaci prežívať v Kristovi istotu a bezpečie.

Ohne Božieho súdu na Golgote „spaľovali“ Baránka. A všetci, ktorí sú v Kristovi, sú pod Jeho krídlami navždy v bezpečí. Na kríži bol Kristus súdený ako zvrhnutý hriešnik, aby sme my mohli byť súdení ako spravodliví občania nebeského kráľovstva. Bol súdený ako zločinec, aby sme my mohli byť oslobodení od ničivého ohňa večného zatratenia – obrazne aj doslova.

OSNOVA LEKCIE

Aj v tejto lekcii, podobne ako v tej minulej, zostaneme pri posolstve prvého anjela zo Zjavenia 14 o tom, že prišla hodina Božieho súdu (v. 7). Tentoraz sa na tento nebeský súd pozrieme vo svetle toho, čo o ňom bolo zjavené o storočia skôr prorokovi Danielovi (Daniel 8 a 9).

1. Čoho sa súd týka?

- Daniel 8–9: Súčasť symbolického Dňa zmierenia (nedeľa)
- Dan 8,17–19.26: Božia odpoveď na dianie na zemi (pondelok)

2. Kedy príde tento súd?

- Dan 9,23–27: Časový počiatok prorockého výhľadu (utorok)
- Dan 9,26: Kristova obeť ako súčasť súdu (streda)
- 3Moj 23,26–29: Dnešná doba a náš život s vedomím súdu (štvrtok)

OČISTENIE SVÄTYNE

¹³Vtedy som počul hovoriť jedného svätého. Iný svätý sa pýtal toho, ktorý hovoril: „Dokedy bude platiť to videnie o ustavičnej obete, o pustošiacej vzbure a o vydaní svätyne, po ktorej šliape vojsko?“ ¹⁴Odpovedal: „Až keď prejde dvetisícristo večerov a rán, bude svätyňa opäť obnovená.“ (Dan 8,13.14)

Ja, Daniel, som ochorel na niekoľko dní. Potom som vstal a konal som službu u kráľa. Žasol som nad tým videním, ale nikto to na mne nezbadal. (Dan 8,27)

²¹Kým som sa ešte modlil, Gabriel, ten muž, ktorého som videl predtým vo videní, priblížil sa ku mne v čase večernej pokrmovej obety. ²²Pristúpil a takto ku mne prehovoril: „Daniel, práve som vyšiel, aby som ti dal plné poznanie.“ (Dan 9,20.21)

Ako sme už videli, pred Kristovým príchodom musí nastať Boží súd. Anjel oznamuje silným hlasom, že „prišla hodina jeho súdu“ (Zj 14,7). Kniha Daniel prináša informáciu o začiatku tohto súdu.

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Aký konkrétny časový plán uvádza Daniel v súvislosti s očistením svätyne (Dan 8,13.14)?

Každý Izraelita veľmi jasne rozumel významu očistenia pozemskej svätyne. Táto udalosť sa odohrávala každoročne v Deň zmierenia, ktorý bol vlastne dňom súdu. Hoci Daniel rozumel konceptu očistenia svätyne a súdu, bol z videnia o 2300 večeroch a ránoch zmätený.

Aká bola Danielova reakcia na videnie o 2300 dňoch a aká bola Božia odpoveď (Dan 8,27 a 9,21.22)?

Na konci ôsmej kapitoly Daniel ochorel a konštatoval: „Žasol som nad tým videním, ale nikto to na mne nezbadal.“ (Dan 8,27). Daniel má na mysli videnie o 2300 dňoch (zvyšok videnia už bol vysvetlený; pozri Daniel 8,19–22). Ďalšia kapitola, Daniel 9, zaznamenáva anjela Gabriela, ktorý prichádza vysvetliť Danielovi proroctvo o 2300 večeroch a ránoch. „Daniel, práve som vyšiel, aby som ti dal plné poznanie.“ (Dan 9,22)

Daniel je Gabrielovým vysvetlením ohromený. Odpoveď na jeho modlitbu je oveľa komplexnejšia, než si dokázal predstaviť. Anjel Gabriel vzal Daniela po prúde času a zjavil mu pravdu o prichádzajúcom Mesiášovi. Uviedol dokonca aj presné dátumy začiatku Jeho služby a krutej smrti, udalostí, ktoré priamo súviseli s očistením svätyne, opísanom u Daniela 8. Z tohto videnia okrem iného vyplýva, že Kristova smrť a súd sú neoddeliteľne spojené.

- **Prečo je dôležité, že Ježišova smrť, ako je vyjadrená v Dan 9,24–27, je priamo spojená so súdom v Dan 8,14? Akú dôležitú pravdu sa z tejto správy dozvedáme?**

APLIKÁCIA

VIDENIE O 2300 VEČEROCH A RÁNACH A ČAS KONCA

¹⁷Potom pristúpil k miestu, kde som stál. Keď sa približoval, bol som ohromený a padol som na tvár. Prihovoril sa mi: „Pochop, človeče, že to videnie sa týka konca času.“ ¹⁸Keď so mnou hovoril, ležal som v bezvedomí tvárou na zemi. Potom sa ma dotkol, postavil ma, kde som bol, ¹⁹a povedal: „Dám ti vedieť, čo sa stane pri poslednom hroznom hneve, lebo sa to týka stanoveného konca. ...“ ²⁶Videnie o večere a ráne, o tom, čo ti bolo povedané, je pravdivé. Ty však to videnie udržuj v tajnosti, lebo sa týka vzdialenej budúcnosti.“ (Dan 8,17–19.26)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Uvažuj o úvodnom texte (Dan 8,17–19.26). Na aké časové obdobie sa podľa anjela vzťahuje videnie z Daniela 8 o 2300 večeroch a ránach? Prečo je dôležitá porozumieť tomuto proroctvu?

Niektorí tvrdia, že vo videní o 2300 večeroch a ránach ide o doslovné dni. Sú presvedčení, že malý roh z Daniela 8 sa vzťahuje na seleukovského vojenského vodcu Antiocha Epifana (216–164 pred Kristom), ktorý zaútočil na Jeruzalem a poškvrnil židovský chrám – a to aj napriek tomu, že 2300 dní nezodpovedá časovému rámcu daných udalostí. Tento výklad je však v rozpore s jasným pokynom anjela, že videnie sa vzťahuje na „čas konca“. Antiochus určite nežil v čase konca.

U Daniela 8 začína Gabriel svoje vysvetlenie proroctva o 2300 dňoch. Barana podľa neho predstavuje Médo-Perziu a cap (kozol) predstavuje Grécko (Dan 8,20.21). Hoci ďalšia entita nie je pomenovaná ako dve predchádzajúce, v prípade malého rohu ide očividne o Rím (Dan 8,9.23.24). Anjel potom opisuje akúsi nábožensko-politickú fázu Ríma a pridáva, že tento roh „pravdu zmietol na zem“ (Dan 8,10–12.25) a zasahoval do Kristovej nebeskej služby (Dan 8,10–12). Vyvrcholenie kapitoly, očistenie svätyne v Dan 8,14, je Božou odpoveďou na výzvu pozemských a náboženských mocností, ktoré si chceli privlastniť Božiu autoritu. Je súčasťou Božieho riešenia problému hriechu.

Gabriel je pripravený vysvetliť podrobnosti v Božom prorockom rozvrhu. Na konci ôsmej kapitoly môžeme jasne vidieť, že Daniel nerozumel časti videnia o 2300 večeroch a ránach (Dan 8,27). Skoršia časť o baranovi, capovi a malom rohu bola vysvetlená, dokonca aj s prvými dvomi mocnosťami, ktoré boli priamo predstavené menom (Dan 8,20.21). Očistenie svätyne však anjel zatiaľ nevysvetlil.

Anjel Gabriel, ktorý sa objavil v ôsmej kapitole, sa teraz opäť zjavuje u Daniela 9 a prorokovi hovorí: „Keď si sa začal modliť, vyšlo slovo a ja som prišiel, aby som ti ho oznámil, lebo si vzácny Bohu. Pochop to slovo a rozumej videniu...“ (Dan 9,23). Akému videniu? Ako zajtra uvidíme, ide o videnie o 2300 večeroch a ránach, o jedinú časť predchádzajúceho videnia, ktorú ešte Danielovi nevysvetlil.

APLIKÁCIA

- Gabriel nazval Daniela „vzácný muž“ (Dan 10,11.19: „ľúby muž“ /Roh/, „miláčik“ /RKC/). Čo sa z toho dozvedáme o spojení medzi nebom a zemou?

ANJELSKÝ POKYN PRE DANIELA

²³Pri počiatku tvojich pokorných prosieb vyšlo slovo, a ja som prišiel, aby som ti ho oznámil, lebo si veľmi ľúby, a tak pozoruj na slovo a rozumej videniu.

²⁴Sedemdesiat týždňov je vymerané vzhľadom na tvoj ľud a na mesto tvojej svätosti, uzavrieť prestúpenie a zapečatiť hriech, pokryť nepravosť a priviesť spravodlivosť vekov, zapečatiť videnie i proctvo proroka a pomazať svätyňu svätých. ²⁵A vedz a rozumej, že odkedy vyjde slovo navrátiť Izraela a vystaviť Jeruzalem až po pomazaného vojvodu, bude sedem týždňov, a šesťdesiatdva týždňov, a zase bude vystavená ulica i priekopa, a to sa bude diať v úzkosti časov. ²⁶A po šesťdesiatich a dvoch týždňoch bude vyťatý pomazaný, a niet mu. – A mesto i svätyňu skazí ľud vojvodu, ktorý príde a jeho koniec bude ako záplava a vojna až do konca, určené pustošenia. ²⁷A uzavrie pevnú zmluvu s mnohými za jeden týždeň a v polovici toho týždňa urobí to, že prestane bitná obeť aj obetný dar obilný, a na krídle ohavnosti poniesie sa pustošiteľ, a to až sa úplná záhuba a to, čo je určené, vyleje na pustošiteľa. (Dan 9,23–27; Roh)

Uvažuj najprv o texte Dan 9,23. Aký konkrétny pokyn dáva nebeský posol Danielovi? Prečo je to dôležité pre pochopenie významu očistenia svätyne v Dan 8,14?

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Anjel jasne prikázal Danielovi: „Pochop to slovo a rozumej videniu.“ (Dan 9,23) Aké slovo a aké videnie? Pretože u Daniela 9 nie je zaznamenané žiadne videnie, anjel Gabriel musí hovoriť o tej časti videnia v 8. kapitole, ktorej prorok nerozumel – o 2300 večeroch a ránoch (Dan 8,27).

O akých udalostiach v živote a službe Ježiša hovorí anjel Gabriel v nasledujúcich veršoch (Dan 9,24–27)?

Prvá časť tohto proctva sa týka Božieho ľudu, Izraelitov. „Sedemdesiat týždňov je stanovených pre tvoj ľud“ – Hebrejov (Dan 9,24). V biblickom proctve sa jeden prorocký deň počíta ako jeden doslovný rok (Ezech 4,6; 4Moj 14,34). Keď sa u Daniela a v Zjavení objavujú symbolické obrazy, zvyčajne s nimi súvisia aj symbolické časové proctvá. Jedným zo spôsobov, ako si môžeme byť istí, že tu platí princíp prorockého vzťahu medzi dňom a rokom, je ten, že keď ho použijeme v Danielovom proctve, každá udalosť na časovej osi má svoje presné dejinné miesto (pozri si zajtrajšiu lekciu). Ak použijeme princíp deň za rok pri výklade textu u Daniela 9, sedemdesiat týždňov (teda 490 dní) nás privedie k obdobiu 490 doslovných rokov.

Gabriel hovorí Danielovi, že 490 rokov je „stanovených“ (hebrejsky *chatak*, doslova „odrezaných“). Odrezaných od čoho? Mohlo by to byť jediné iné časové proctvo, o ktorom sa tu hovorí: proctvo o 2300 večeroch a ránoch z Dan 8,14. Týchto 490 rokov, časové proctvo, je priamo spojené s časovým proctvom z Dan 8,14 – jedinou časťou videnia, ktorá zostala nevysvetlená u Daniela 8, a tiež jediným časovým proctvom v tejto kapitole. Môžeme teda vidieť, že Gabriel s výkladom tohto proctva prichádza, aby pomohol Danielovi pochopiť to, čomu nerozumel pri predchádzajúcom videní.

- Boh pozná dejiny vopred a udalosti vedie tak, aby splnil svoj zámer – zachrániť padlé ľudstvo. Tento cieľ je v obrovskom rozpore s najrôznejšími konšpiračnými teóriami, ktoré hľadajú v svetových udalostiach rôzne sprisahania. Ako ti môže biblické poslanstvo pomôcť nestratiť sa vo všetkých tých teóriách falošných prorokov?

APLIKÁCIA

„VYŤATÝ“ MESIÁŠ

A po šesťdesiatich a dvoch týždňoch bude vyťatý pomazaný, a niet mu. – A mesto i svätyňu skazí ľud vojvodu, ktorý príde a jeho koniec bude ako záplava a vojna až do konca, určené pustošenia. (Dan 9,26; Roh)

‘Ved’ Kristus v určenom čase, keď sme boli ešte bezmocní, zomrel za bezbožných. ‘Sotvako totiž zomrie za spravodlivého, aj keď za dobrého sa azda niekto odhodlá zomrieť. ‘No Boh dokazuje svoju lásku k nám tým, že Kristus zomrel za nás, keď sme boli ešte hriešni. ‘Tým skôr teraz, keď sme boli ospravedlnení jeho krvou, budeme skrze neho zachránení pred hnevom. (Rim 5,6–9)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Gabriel začal toto 490-ročné proctvo udalosťou, ktorá bola pre Daniela a Izraelitov mimoriadne dôležitá – príkazom obnoviť a postaviť Jeruzalem. Hoci boli prijaté rôzne nariadenia týkajúce sa Jeruzalema, u Ezdráša 7 zisťujeme, že výnos prijatý v roku 457 pred Kristom umožňoval Hebrejom nielen vrátiť sa do svojej vlasti, ale aj etablovať sa ako náboženské spoločenstvo (pozri Ezd 7,13.27).

Je dôležité poznamenať, že Artaxerxov dekrét bol vydaný na jeseň roku 457 pred Kristom. Od vydania tohto dekrétu v roku 457 pred Kristom až po Mesiáša by malo podľa Daniela uplynúť 69 týždňov, čo zodpovedá 483 rokom. Ak začneme v roku 457 pred Kristom a posunieme sa vpred na časovej osi histórie, dostaneme sa k roku 27.

Slovo *Mesiáš* znamená „pomazaný“. V roku 27 n. l. bol pokrstený Ježiš Kristus, Mesiáš. (Pozri Mat 3,13–17.) Danielovo proctvo predpovedalo stovky rokov vopred presný rok Kristovho krstu, čas, v ktorom Ježiš začal svoju tri a pol ročnú pozemskú službu.

Uvažuj o úvodných textoch (Rim 5,6–9 a Dan 9,26). Aké pravdy prinášajú tieto verše?

„A po šesťdesiatich a dvoch týždňoch bude vyťatý pomazaný, a niet mu.“ (Dan 9,26). Mesiáš bude „vyťatý“, alebo, ako to vyjadrujú moderné preklady „zabitý“. Verš dodáva „a niet mu“. Keď Kristus zomrel, nič nemal a nikým nebol. Vzali mu dokonca aj jeho rúcho (Mat 27,35). Ježiš sa vzdal slávy neba, ponížil sa a zomrel za hriešnikov.

V texte Dan 9,27 sa dozvedáme, že v strede týždňa, teda uprostred posledných siedmich rokov, Kristus „zastaví spalovanú a pokrmovú obeť“. V polovici tohto sedemdesiateho týždňa, v roku 31, Kristus potvrdil večnú zmluvu svojou krvou a smrťou na kríži a obetný systém stratil akýkoľvek prorocký význam.

Tieto prorocktvá odhaľujú, že Kristus, Mesiáš, bude ukrižovaný a spôsobí, že obetný systém prestane mať na jar roku 31 n. l. prorocký význam. Tieto predpovede sa naplnili v každom detaile. Presne na Veľkú noc, keď veľkňaz obetoval veľkonočného baránka, bol za nás obetovaný Kristus.

APLIKÁCIA

■ **Prečítaj si texty Mar 15,38 a Mat 3,15.16. Ako nám tieto verše pomáhajú pochopiť proctvo z Dan 9,24–27?**

ROK 1844

Tým vykoná obrad zmierenia svätyne za nečistoty Izraelitov, za ich priestupky a za všetky ich hriechy. Tak nech urobí aj pri stane stretávania, ktorý je medzi nimi, uprostred ich nečistôt. (3Moj 16,16)

²⁶Hospodin povedal Mojžišovi: ²⁷„V desiaty deň toho istého siedmeho mesiaca bude Deň zmierenia. Budete mať bohoslužobné zhromaždenie. Budete sa kajať a prinášať Hospodinovi ohňovú obeť. ²⁸V ten istý deň nebudete konať nijakú prácu, lebo je to Deň zmierenia. Za vás sa bude konať obrad zmierenia pred Hospodinom, vaším Bohom. ²⁹Každý, kto by sa v ten deň nekajal, bude odstránený spomedzi svojho ľudu. (3Moj 23,26–29)

Prvých 490 rokov z proroctva o 2300 večeroch a ránoch bolo určených najmä pre židovský národ staroveku a pre príchod Mesiáša. Posledná časť tohto proroctva sa vzťahuje na celý Boží ľud – zo Židov aj z pohanov. Súvisí s očistením nebeskej svätyne a s druhým príchodom Krista.

Prvých 490 rokov sa týka obdobia do prvého príchodu Mesiáša. Toto obdobie sa skončilo v roku 34 n. l. Odpočítaním 490 rokov od 2300 rokov nám zostane 1810 rokov. Týchto druhých 1810 rokov sa vzťahuje na Boží ľud. Ak začneme v roku 34 a pridáme 1810 rokov, dostaneme sa do roku 1844.

Vo svetle obnovenia pravdy o svätyni a nebeskom súde na konci časov Boh v Zj 14,6.7 naposledy vyzýva celé ľudstvo, aby odpovedalo na Jeho lásku, prijal Jeho milosť a žilo zbožne a poslušne.

Aký bol dôvod na očistenie svätyne a čo nás to učí o evanjeliu (3Moj 16,16)?

Pre hriechy a nepravosti ľudí musela byť svätyňa každoročne očistená. Udiat sa to mohlo len prostredníctvom krvi zvierat. Bol to jediný spôsob, ako obstať v deň súdu. Rovnako je to aj s nami. Potrebujeme Spasiteľa, na ktorého život a obeť symbolicky poukazovali zvieratá zabitú v Deň zmierenia.

Čo Boh prikázal svojmu ľudu robiť v deň súdu a čo by to malo znamenať pre nás dnes (3Moj 23,26–29)?

Izraeliti mali „ponižovať svoje duše“ (Roh). Tento výraz naznačuje, že sa mali kajať a preskúmať svoje srdcia, vyznať svoje hriechy, činiť pokánie a prosiť Boha, aby ich očistil tak, ako veľkňaz očistil pozemskú svätyňu.

- Prorocké kapitoly Daniel 7–9 a Zjavenie 14 sa zameriavajú najmä na naliehavé výzvy na prípravu na hodinu súdu. Od roku 1844 žijeme v hodine súdu a poslanstvo prvého anjela v Zjavení hlása: „Prišla hodina jeho súdu.“ (Zj 14,7) Ako dnes „ponižuješ svoju dušu“?

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

APLIKÁCIA

PODNETY NA ZAMYSLENIE

Tu je rýchly a jednoduchý prehľad proroctva o sedemdesiatich týždňoch z Dan 9,24–27.

(1) 70 týždňov (Dan 9,24).

(2) Sedem týždňov a 62 týždňov – spolu 69 týždňov (Dan 9,25) zo 70 týždňov.

(3) Posledný, sedemdesiaty týždeň (Dan 9,27).

(4) Posledný týždeň je rozdelený – „v polovici týždňa“ (Dan 9,27) – na dve tri a pol ročné časti.

To je všetko. Sedemdesiat týždňov, ktoré sa skladajú zo šesťdesiatich deviatich týždňov a jedného týždňa. A ten posledný týždeň je rozdelený na polovicu. Stačí na začiatok zadať dátum 457 pred Kristom a jednoduchým výpočtom sa na časovej osi dostávame do roku 1844.

Keď sa u Daniela hovorí o 2 300 večeroch a ránoch (Daniel 8), nikde sa priamo neurčuje, kedy sa toto obdobie začína. „Až bude dva tisíce trisťkrát večer a ráno, potom bude ospravedlnená svätýňa.“ (Dan 8,14; Roh) Po dvetisíc tristo dňoch – odkedy? Prečo nie od chvíle, keď mal Daniel samotné videnie, „v treťom roku kráľa Belšaccara“ (Dan 8,1)?

To nejde. Videnie u Daniela 8 nezahŕňalo Babylon. Začalo sa až následnými udalosťami, teda Médo-Perziou a pokračovalo Gréckom a Rímom až po „koniec“. Prečo datovať udalosť očistenia svätýne, ktorá je vo videní, od Babylona, o ktorom sa v proroctve nehovorí? Počiatkový dátum vyrčenia videnia by mal pochádzať z vnútra samotného videnia, ktoré sa začalo Médo-Perziou a siaha až po „koniec“. To je veľmi veľa rokov. Od ktorého začať počítať? Daniel 8 túto informáciu neobsahuje. Všetko dôležité sa dozvedáme až u Daniela 9.

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. V triede diskutujte o úzkom vzťahu medzi evanjeliom a súdom, ako ho je vidieť v týchto dvoch častiach jedného proroctva. Prečo je pre nás spojenie medzi evanjeliom a súdom povzbudením? Ako by toto spojenie malo pomôcť zmierniť strach, ktorý mnohých ovláda v súvislosti s myšlienkou súdu?
2. Uvažujte viac o pravde zjavenej v texte Dan 9,26, že Mesiáš bol „vyťatý“ bez toho, že „by mal vinu“ (ako hovoria niektoré preklady). O čom takýto výklad hovorí? Pre koho bol „vyťatý“ a prečo?
3. Prečítajte si znova texty 3Moj 16,16 a 3Moj 23,26–29. Uvažujte o dôvode čistenia svätýne (3Moj 16,16) a o tom, ako by sa ľudia mali správať, keď sa to bude odohrávať (3Moj 23,26–29). Ako by predobraz očistenia pozemskej svätýne mal ovplyvniť spôsob nášho života?